

Prenumerata w miejscu.

rocznie . . . . . rs. 3 kop. —
 półrocznie . . . . . rs. 1 kop. 50
 kwartalnie . . . . . rs. —kop. 75
 Za odnośnienie do domu kwartalnie kop. 10.
 Cena pojedynczego numeru kop. 7 i pół.
 z przesyłką:
 rocznie . . . . . rs. 4 kop. 40
 półrocznie . . . . . rs. 2 kop. 20
 kwartalnie . . . . . rs. 1 kop. 10

TYGODNIK

Ogłoszenia.

za 1 razowe po kop. 6 za wiersz petitu lub za jego miejsce.
 za 2—6 razowe po kop. 4 za wiersz.
 za 7—10 razowe po kop. 3 za wiersz.
 Cena ogłoszeń na pierwszej stronie podwójna.
 Reklamy po 10 kop. za wiersz petitu.

Biuro Redakcyi i ekspedycja główna, w domu W-go Michelsona obok Magistratu. — Ogłoszenia przyjmują: Redakcyja, — obiedwie księgarnie w Petrokowie, — oraz po za granicami guberni petrokowskiej wyłącznie agentura „Rajchman i Frenkler” w Warszawie.

Prenumeratę przyjmują w Petrokowie. Biuro Redakcyi i obie księgarnie. W Częstochowie „Nowa księgarnia” — i prócz tego:
 w Częstochowie W. Zieliński. w Łasku W. Grass.
 w Będzinie „Janiszewski Stan. w Łodzi „Janiszewski Leopold.
 w Brzezinach „Krzemienieński Jul. w Radomsku „Ruszkowski Erazm.
 w Dąbrowie „Dziwiatkowicz J. w Rawie „Szewłodziński.

Wychodzi w każdą Niedzielę wraz z oddzielnym stałym Dodatkiem Powieściowym.

Od Redakcyi.

Z powodu zbliżającego się terminu składania prenumeraty na kwartał trzeci, redakcyja uprzejmie uprasza o łaskawe wniesienie takowej.

CENA „TYGODNIA“

dla prenumeratorów miejscowych:
 rocznie . . . . . rs. 3 kop. —
 półrocznie . . . . . rs. 1 kop. 50
 dla prenumeratorów zamiejscowych:
 rocznie . . . . . rs. 4 kop. 40.
 półrocznie . . . . . rs. 2 kop. 20.

Adwokat Przysięgły

EDWARD ZAJDLER

„w Petrokowie“,

Otwiera swoją Kancelaryję w domu Wohlgenutha obok Kościoła Dominikanów, gdzie przyjmować będzie wszelkie sprawy do wszystkich instancyj sądowych. (0—1)

Student Uniwersytetu

PRAWNIK

na czas pobytu w „Petrokowie” przez lipiec i sierpień mógłby przyjąć zajęcia u Adwokata lub uczylika **lekcji** w zakresie nauk gimnazjalnych. Adres pod lit. E. D. w Redakcyi „Tygodnia”. (6—2)

Handel Win, Towarów Kolonialnych, Delikatesów, oraz

RESTAURACYJA

Teodora Gill

„w Petrokowie“.

Dotychczas egzystujący przy Maślanym Rynku, z d. 23-m maja r. b., przeniesiony został do domu W-go P. Netzel przy Starym Rynku (Hotel Litewski) i zaopatrzony we wszelkie gatunki z pierwszorzędných firm z kraju i zagranicą towarów Kolonialnych, Delikatesów i napojów. (6—1)

Przysznic Pokojowy

niepszony. Wiadomość w księgarni W. F. Jędrzejewicza. (3—1)

W dobrach Żarki, w skutek zmiany gospodarstwa, jest na sprzedaż

300 SZTUK OWIEC

zdatnych do chowu merynosów krzyżowanych z Rambouilletami. Interesenci zgłaszają się zechcą do Żarek p. stację d. ż. W.W. Myszków. (3—1)

60 Macior rosłych

młodych i zdrowych z wełną do 1-go czerwca i 47 Jagniąt

marcowych, pięknych, jest do sprzedania we wsi Pa-szkowice, pow. opoczyńskim, wiorata od miasta Żarnowa, na szosie Kielecko-Petrokowskiej. Stacja Paradyż. Bliższa wiadomość na miejscu. (3—2)

STAN SANITARNY

naszej gubernii w 1882 roku.

Zebrał

Dr. A. Podolski.

(Ciąg dalszy—patrz № 21).

c) Choroby zaraźliwe.

W roku 1882 podlegała zaraźliwym chorobom następująca mniej więcej liczba chorzy:

1) Ospa	zach.	1462,	um.	412.
2) Szkarlatyna	„	676	„	150.
3) Dyfterytyz	„	563	„	172.
4) Odra	„	348	„	35.
5) Koklusz	„	304	„	4.
6) Tyfus wysypkowy i brzuszny	„	727	„	77.
7) Dyzenteryja	„	328	„	29.
8) Karbunkul	„	10	„	2.
9) Przymiot	„	922	„	1.

Ospa.

Ospa grasowała przeważnie pomiędzy dziećmi, którym nie była szczepiona ochronna ospa; jednakowoż zauważono, że choroba nawiedzała i osoby starsze, ze śmiertelnem zejściem. Zaszczepiona ospa nie zawsze chroniła od choroby, chociaż przebieg w takim razie był daleko łagodniejszy.

W powiecie *bedzińskim* ospa zjawiała się tylko w formie sporadycznej, t. j. rzadko i na pojedynczych jednostkach.

W powiecie *brzezińskim* ospa panowała ze znacznem natężeniem od stycznia do sierpnia, przeważnie w mieście Brzezinach, Tomaszowie i we wsiach Buczek, Jasionki i Ujazd.

W powiecie *częstochowskim* ospa epidemicznie panowała w samej Częstochowie i gminie Panki w ciągu letnich miesięcy.

W powiecie *łaskim* ospa panowała w czasie wiosennych miesięcy, przyczem zauważono kilkanaście wypadków czarnej ospy; śmiertelność wogóle była duża.

W powiecie *łódzkim* choroba trwała prawie przez cały rok przeważnie we wsi Widzów, w gminie Puczniew i Rudzie Pabjanickiej.

W powiecie „*petrokowskim*“ i mieście „Petrokowie” zauważono tylko sporadyczne wypadki.

W powiecie *rawskim* ospa zjawiała się na początku roku w gminach Maryjanów, Budziszewice i Rzeczyca. Ztąd epidemija rozprzestrzeniła się po całym prawie powiecie i trwała aż do połowy grudnia. Śmiertelność jednakowoż w rawskim powiecie była znacznie mniejsza niż w innych miejscowościach.

Jako środek zapobiegawczy przeciwko zjawianiu się i rozprzestrzenianiu ospy, stosowano szczepienie ospy, które wykonywane było przeważnie przez felcerów pod kontrolą lekarzy miejskich i powiatowych. Zaszczepiono ospę:

w powiecie	bedzińskim	3897	3740
„	brzezińskim	2220	2133
„	częstochowskim	4121	4116
„	łaskim	4074	3733
„	łódzkim	2234	2142
„	noworadomskim	4875	4827
„	„petrokowskim”	3779	3779
„	rawskim	2167	2167
w mieście	Łodzi	1346	1270
„	„Petrokowie”	183	183

Za „szczególną gorliwość w szczepieniu ospy, urząd lekarski wyznaczył pieniężne wynagrodzenia następującym felcerom:

1) Lichtensteinowi 33 rs. 70 kop.; — 2) Silbersteinowi 22 rs. 50 k.; — 3) Lewkowiczowi 22 rs. 50 k.; — 4) Jakubowiczowi 18 rs. 70 k.; — 5) Frejbergowi 14 rs.; — 6) Gąsiorkowi 13 rs.; — 7) Godtsteinowi 9 rs.; — 8) Poznańskiemu 8 rs.; — 9) Blumowi 4 rs. 40 kop.; — 10) Warszawskiemu 4 rs. 20 kop.

Szkarlatyna.

W porównaniu z rokiem 1881 na szkarlatynę zapadło w roku sprawozdawczym dwa razy więcej osób, i przebieg choroby był mniej szczęśliwy.

W powiecie *bedzińskim* epidemii szkarlatyny nie było.

W powiecie *brzezińskim* szkarlatyna panowała od stycznia do sierpnia, przeważnie w mieście Brzezinach i Tomaszowie i we wsiach Ksawerowie i Byszewie. Jako komplikacyja występowało tu zapalenie nerek i dyfterytyzm — śmiertelność była wogóle duża.

W powiecie *częstochowskim* choroba zjawiała się tylko sporadycznie.

W powiecie *łaskim* szkarlatyna poczęła się dopiero w miesiącu sierpniu i przyjmując coraz większe natężenie znikła zupełnie dopiero w listopadzie. Tutaj jako komplikacyja występowało ropne zapalenie uszu i gruczołów limfatycznych.

W powiecie *łódzkim*, noworadomskim i „*petrokowskim*”, choroba istniała w ciągu całego roku lecz w formie sporadycznej. Wypadki skomplikowane dyfterytyzmem, wszystkie prawie zakończyły się śmiercią.

W powiecie *rawskim* epidemija szkarlatyny miała miejsce w miesiącu styczniu w w gminie Luboń i Czerniewice, gdzie jednakowoż krótko trwała; lecz w połowie czerwca zjawiała się w mieście Rawie z nader złośliwym przebiegiem. Komplikujące choroby były tu zapalenie opon mózgowych, ropne zapalenie stawów i prawie we wszystkich wypadkach zapalenie nerek.

Dyfterytyzm.

Jako choroba pierwotna, dyfterytyzm w roku sprawozdawczym występował w naszej gubernii znacznie rzadziej, niż w latach ubiegłych; najczęściej zaś był on komplikacyja innych chorób, a przedewszystkiem szkarlatyny. Przebieg choroby był przeważnie sporadyczny; epidemija miała tylko miejsce w częstochowskim powiecie, gdzie w ciągu trzech niespełna miesięcy zachorowało 194 osób; charakter jednakowoż

O G Ł O S Z E N I A

Fotografija Artystyczna
J. MIELNICKIEGO

52. Krakowskie Przedmieście 52. Dom Fajansa
w Warszawie.

Z zastosowaniem sposobu emulsyjno-żelatynowego (instantané) przy pomocy którego wykonywa wszelkie zdjęcia w jednej sekundzie, bez względu na pogodę, przynajmniej od miniaturowych formatów aż do naturalnej wielkości z artystycznym wykończeniem.

(R. i Fr. 4792)

(6-4)

WINA: Węgierskie, Bordoske, Burgundzkie, Reniskie i Hiszpańskie, Romy, Cognac, Likiery zagraniczne, oraz **Porter i Piwo** angielskie, — naturalne i edstate, a pochodzące z najlepszych źródeł bezpośrednich, — poleca

WŁ. NOWICKI

w Składach swoich: w **Warszawie**, przy ulicy Marszałkowskiej Nr. 40 i w **Lublinie**, na Krakowskim-Przedmieściu

(R. i F. 3106)

(10-8)

**SKŁAD
PŁÓTNA, BIELIZNY, HAFTÓW**

oraz

**Ubiorów, Bielizny i Wyprawek
dziecinnych**

R. JANKOWSKIEGO

w **Warszawie**, Krakowskie-Przedmieście Nr. 15
dom Hr. Stan. Potockiego.

poleca

w wielkim wyborze, po cenach niskich:

- Płótna w rozmaitych gatunkach.
- Bieliznę męską, damską i stołową.
- Firanki od najtańszych do bardzo wykwintnych.
- Chustki do nosa płócienne i batystowe.
- Kołnierzyki i mankiety damskie i męskie.
- Ubiorki dla chłopców i dziewczynek.
- Wyprawki dla nowonarodzonych.

(R. i Fr. 4488)

(6-5)

**FABRYKA
Tektury Smółcowej Ogniotrwałej
i Asfaltu**

pod firmą

F. PIETSCHMANN

w **Warszawie**. Kantor Tłomackie Nr. 3.

Poleca swoje znane z dobroci wyroby i wykonywa z całą akuracnością krycie dachów tekturą i holc-cementem. Wszelkie roboty asfaltowe uskutecznia najlepszym Limmerowskim asfaltem.

Dla oryentacji Szanownej Publiczności, nadmieniam się, że każda z fabryki wychodząca rola tektury, pokrywa 40 kwadratowych łokci, a nie 30 jak to się gdzieindziej praktykuje.

(R. i Fr. 4092)

(6-5)

**Nowo Otworzony
Magazyn Ubiorów Męzkich
KAROLA MINIEWSKIEGO,**

(R. i Fr. 5259)

w **Warszawie** przy ulicy Senatorskiej Nr. 27a obok Kościoła b. Reformatorów pierwsze piętro od frontu.

Urządzony na sposób zagraniczny gdzie w przeciągu **24-ch godzin na żądanie największy obstałunek** wykonywa z elegancją, podług ostatniej mody, z towarów tak krajowych jak zagranicznych, których posiada **wielki wybór**.

Jest to dogodnością dla **Szanownej Publiczności** zyczącej gotowej garderoby, która **niezawsze** zaspakaja żądania.

Ceny bardzo przystępne.

Dla osób mieszkających na Prowincyi, a pragnących ubierać się w moim Magazynie, na pierwsze żądanie listowne, przesyłam próby wraz ze sposobem brania miary samemu sobie i cenami, rzucając za akuracne, dokładne i w oznaczonym terminie dopasowane wykończenie.

(6-2)

Tylko co otworzoną została na czas krótki Filija Petersburgskich i Moskiewskich Magazynów

pod firmą

„Obrazów Russkiej Szkoły”

Krakowskie Przedmieście № 38 vis á vis Hotelu Europejskiego.

W ogóle obrazy nasze są formatów większych malowane olejną „facsimilés” a wykończane przez malarzy tejże szkoły.

Zostaliśmy nagrodzeni Medalem Moskiewskiej Wystawy. Oprócz tego można abonować Damski żurnal wydawany w St-Petersburgu pod tyt: „Modny krój” do którego są dodawane każdorocznie premje z naszych obrazów, jak np. w r. b. premja „Dom z lodu” akad. prof. art. Jacobi.

Cena żurnalu na rok Rs. 7, pół roku 4. Kupujący z prowincyi za opakowanie płać oddzielnie, jeśli obrazy przesyłane mają być w ramach

(R. i Fr. 4947)

(3-3)

**FABRYKA
MASZYN I NARZĘDZI ROLNICZYCH
i Warsztaty Mechaniczne**

„w Petrokowie.”

W dniu 1 Kwietnia otworzyłem w Petrokowie Fabrykę Narzędzi Rolniczych w byłej Fabryce po Korzeniowskim i polecam się wszystkim JJWW. i WW. Współobywatelom tak z moimi własnymi, jak z wszystkich pierwszorzędnym Krajowym i Zagranicznym Fabryk wprowadzonymi Narzędziami Rolniczymi. **Wszelka reparacja dokładnie i na termin wykonywana będzie.** O wczesne zamówienia proszę. Ceny stałe i przystępne.

B. Hr. Skarbek.

(13-5)

Księgarnia i skład Nut

LESMAŃA I ŚWISZCZOWSKIEGO

w **Warszawie** 14 Mazowiecką 14, posiada na składzie głównym:

H. G. Olendorffa Metodę teoretyczno praktyczną nauczania się czytać mówić i pisać w sześciu miesiącach:

po niemiecku wydanie 5-te, cena wraz z kluczem	rs. 2,25
po francuzku wydanie 4-te, „ „ „	rs. 2,40
po angielsku „ „ „	rs. 3,00
po wlocku „ „ „	rs. 3,00
po rosyjsku (wydanie 2-ie pod prasą)	

NB. Pięć wydań tej książki do nauki języka niemieckiego i cztery do francuzkiego, a nadto mnóstwo wydań zagranicznych do nauki wszystkich niemal europejskich, niektórych wschodnich i starożytnych języków, są najlepszym świadectwem dobroci metody Olendorffa.

(R. i Fr. 3138)

(6-5)

nie trza—trudno bo zresztą opisywać serdeczność z ja-
 kę go wiano. *Wszystko się popłakało jak nad rodzono-*
nem— a Anulka jawne uradowanie okazywała.
 — *Gdzieś się obraca!* Co się działo z tobą?
 — *Obepływał go zapłataniami stary.* — Tu nam dzi-
 wy o waszności mopanku naprawiono, jakobys do
 Kamedulów wstąpił, czem Anusia tyle była umar-
 twiona, że podaj do klasztoru sama nie poszła...
 — *Wujaszek dobrodziej* zawdy mi się sprzeci-
 wia — szepnęła dziewczyna zapłoniona.
 — *O! Alboż tak nie było?* Mopanku... wzdry-
 chało to po kątach, popłakiwało... Nocami gadała przez
 sen...
 — *Ależ wujaszku...*
 — *Moja siostrzyczko...* jużci mi kłamstwa nie za-
 dasz. Zresztą wszystko się wyklaruje. A teraz roz-
 powiedz miły panie Stanisławie o sobie...
 Musiał Staszek przypadek swoje dokładnie roz-
 powiedzieć—co do późnej nocy zeszło.
 Nazajutrz gdy wstał, Pawełek krzątający się po-
 izbie, zapytał z głupia frant.
 — *Widzi mi się prosić pana, że stąd nie ry-
 chało odjeżdżaniem...*
 — *He... wedle mojej kalkulacji pan się tu mu-
 si ożenić...*
 Burknął nan podstolic.
 — *Lepiej swego nosa patrz, a nie czyjzego.*
 Pawełek jeno oczyłma figlarnie mrugnął.
 Po śniadaniu pan Mikołaj, umyślnie czy też nie
 — *zostawił Anulkę i podstolicę samych.* Jejność
 krzątana się w kuchni; byli tedy we dwoje.
 — *I cóż panno Anno — rozpoznał Staszek po-
 chwili.* — *Traciła się też kiedy podczas mojej nie-
 obecności minuta taka, w którejby panna Anna po-
 kornego służkę wspominała?*

— 169 —

Został bez grosza. Z łaski OO. Reformacji w klasztor-
 rze naznaczyli mu mieszkanie i żywią go... Aliści
 nieszczęście tak go złamało, że się rozpił na potęgę.
 Anulkę wzięliśmy jako blizcy krewni, wszelako on
 rodzicielskie prawo za sobą ma... O decyzję tedy
 do niego udawać się musisz.
 Słuchał Staszek zaszepiony— opowieść go mocno
 zmartwiła, aż zauważył to Rakuzki.
 — *Mopanku, cóżes waść nosa na kwintę spu-
 ścił?* — zapytał. — *Decyzję z pewnością uzyskasz*
pomyślna... A starego Witeckiego spotkasz byle dzień,
bo często tu zachodzi. Do klasztoru niedaleko...
 — *Czy nie w Oborach mieszka on Bartłomiej*
Trzciniński? — nie odpowiadając, ozwał się Staszek.
 Rakuzkiego to zdziwiło.
 — *Albo go znasz?*
 — *Na moje nieszczęście!* — westchnął Staszek. —
Toż to mój rodzony stryj!
 — *Nie może być!!*
 — *Tak jest, panie marszałku dobrodziej. Nie*
bronie go — ani też bronić myślę, znając dobrze.
Wstyd rodzinie naszej i imieniu przynosi. Skap-
stwo zeń wytworzyło jakąś dziwną istotę...
 — *To prawda! To prawda!* — potwierdził Ra-
 kuzki.
 — *Znasz mnie waćpan dobrodziej i łatwo stąd*
wywnioskować możesz, ile cierpię przez to. Stryjem
mi jest — ale... nabożeństwa do niego nie mam...
Choć zgrzeszę — otwarcie powiem, że sknera obrzy-
dliwy...
 — *Mopanku... wierzę ci zupełnie — ścisnąwszy*
go, odparł pan Mikołaj. — *Ano, niema co gadać o*
jegomości stryju, niech go tam Bóg sekunduje... Za-
się do przedmiotu naszego consylium wracając po-
wiadam ci, że pro forma o decyzję co do ręki Anul-
ki musisz do Witeckiego się udać. Zdragać się nie

— 172 —

Z *Warszawy wyjechałszy, stanęli w Kalmowie*
 trzeciego dnia pod wieczór.
 — *Będą nam radzi, pieszę pana, bo konie rzą-*
sz serce rosnie — zauważył Pawełek.
 Usmiechnął się Staszek i we wrota wjechał.
 — *Idź mi smykn i pytaj o pana Mikołaja Ra-*
kuzkiego, azali doma jest — rzekł przysiadając. — *Gdy*
zasię jest, prosz niech wyjdzie... Abyś nie powadził kto
przyjechał. Rozumiesz.
 Pawełek jeno głową kiwnął — szybko z konia
 zeskokczył i pobiegł do schłodnego dworu, zajmujące-
 go srodek podwórza.
 Bawił w nim niedługo i sprawił co mu kaza-
 no, bo wkrótce zjawił się pan Mikołaj, ciekawy kto
 do niego zawitał.
 W *Kalmowie* rzadko kto się zjawiał—chyba ja-
 ki zakonnik z klasztoru OO. Reformatorów, albo posła-
 niec pani Iłowickiej, która wiozła w *Warszawie* mie-
 szkała.
 — *Czotem panie marszałku!* — zawołał z dale-
 ka podstolic z konia zsiadłszy.
 — *Czotem waszność panu — odparł staruszek*
do zbliżającego się, którego z powodu osłabionego
wzroku nie poznał odrazu. — *Z kim mam ten za-*
szczyt...
 Dopiero gdy młodzieniec przy nim stanął, krzy-
 knął zwaślej:
 — *Mopanku, a toż to pan Stanisław!*
 — *Jam to, panie dobrodziej... żyw, zdrów i*
zawdy na usługi...
 Upadł w objęcia wujaszem.
 — *To mi niespodzianka!* — wołał staruszek do
 leż wzruszony. — *A chodź ze wasze... chodź...*
 Forwał niemal Staszka i szybko do domu wpro-
 wadził.
 Opisywać czytelnikowi sceny powitania chyba

— 168 —

— *koni, a potem być pośmiewiskiem.* Pisał X. Kardyna-
 nał Bonwizius, że na sto tysięcy wojska na osna dni
 przygotowany prowiant, a teraz nas zawiodłszy, su-
 chem jeszcze na zgubę naszą patrzą okiem; ani się tu
 nam nikt od niego nie odezwie, bo co do rządców
 Cesarza Jmści, ci by podobno i to nam radzi odjęli
 co mamy. Druga rzecz, a cóż po tej wiktoryi, kie-
 dy w ziemię nieprzyjacielską nie idą i nas wprzód
 zgubią, niżeli tam dojdziemy. Jesteśmy teraz tu wła-
 śnie jako zapowietrzni, nikt się do nas nie pokaże,
 a przed potrzebą, precisnąć się było, do tak wielkich
 moich, nie można namiotów.
 Wiemy, że Ojciec Święty daje, że i sreber ko-
 ścielnych nie żałuje, że i prywatni ludzie składają
 wielkie sumy; a na cóż się to zezdzie, by też i dano
 potem? Już te konie co pozdychały i pozdychają, pe-
 wnie nie zmartwychwstaną.
 Bóg widzi, że człowiek umiera tysiąc razy na
 dzień, uważając tak szczęśliwe okazyje, pogody tak
 śliczne, bo tu gorąca teraz daleko większe, niżeli u
 nas podczas kanikuły. Cokolwiek-eśmy hazardowali,
 uczyniliśmy to wszystko w nadzieję obietnic Ojca
 Świętego, a teraz żalostnie nam tylko wzdychać przy-
 chodzi, patrząc na ginące wojsko nasze, nie od nie-
 przyjaciela, ale od największych, którzy nam być po-
 winni, przyjaciół naszych.
 Przyjechał też P. Giża z Absolonem do mnie
 od Tekelego, któryby wszystko dla mnie uczynił i na
 słowo moje; dają o tem znać Cesarzowi Jmci; nie
 dbają widzę teraz już na nie. Znowu się do dawnej
 wrócono pychy, i podobno nawet tego, że jest nad
 nami Pan Bóg nie uważają.

— 165 —

Ja się dziś dalej ruszam, lubo w takiż jeszcze,
 albo i większy głód, ale przynajmniej dlatego, aby
 się oddalić od tego Wiednia, gdzie do naszych strze-
 lać postanowili, i posyłamy tam pod miasto i chorych

Uwolniwszy się ze służby królewiczowskiej, ode-
tchnął Staszek Izę. Niezwołanie w drogę się wy-
brał, mając w zamiarze Kalinowo odszukać, albowiem
tam, jak sądził, przebywała Anulka. Łacno się do-
pytał jak ma jechać, gdyż jeden z towarzyszyów bro-
ni z Warszawy nie była zbyt daleką.
Ruszył tedy w towarzystwie jednego pachołika
Pawła, którego przed wojną jeszcze zgodził. Chło-
pak był sprytny, zręczny, miły — do podstolica się
przywiązał i sam się prosił, aby mógł mu służyć.

XVI.

— Tęchno mi do swoich, miłośnicy królew-
czni... czeka zawiady coś tam ciągnie... Gdy z waszą
to wolą zgodne—powróciłbym...
Król wiesz się ociągał, perswadował—przekonał
go jednak nie mógł. Staszek za sentyment dzięko-
wał... a prosił się do „swoich”, jak powiadał.
Czytelnik domyśla się, co ciągnęło Staszka... My-
śli metodziana zajęte były wciąż Anulką, która posta-
nowił odszukać.

— 167 —

ko, że spisywał się w okazyjach rycerskich dzielnie
i potrafił zwrócić na siebie uwagę królewicza jako-
ba, który do niego poczuł dziwną sympatyję. Katwo
przewidzieć, że w skutek tego wiodło się podstoli-
cowi pomyślnie, nie mógł marzyć o lepszej kondycyi.
Po wyprawie, król wiesz chciał go przy sobie zatrzy-
mać—czego mu przyjaciele i towarzysze winszowali;
on przecież za łaskę podziękował.

Stojemy tu nad tymi brzegami Dunajskimi, ja-
ko kiedyś lud Izraelski nad Babilońską wodą, płac-
ząc nad końmi naszymi, nad niewdzięcznością tak
nigdy niesłychaną, i że tak pogodną nad nieprzyja-
cielem opuszczamy okazyję.

Xiąże Lotaryński bywa u mnie; nie znać na nim
nieboraku ani zdobyczy, ani łaski cesarskiej... Był
też tu u mnie z wielkim żalem, placzem i skargą le-
dwie wymówną, książę Saski von Lawenburg, czło-
wiek poczciwy bardzo, pan wielki i starszy z domu
swoim, który w dzień potrzeby komendując prawe
skrzydło cesarskie, był zawsze przy mnie... Wielce
się czując urażonym, odjeżdża z woj skiem, ludzie je-
go i przyjaciele sakramentują, narzekają, grożą, ale
i tym drugim ma być bardzo nie miło i dlatego i most
nam podobno spóźniają, że wszyscy ręce opuścili, i
pokazują się być nieukontentowanymi. Uszy tu bolą
słuchając z daleka, co mniejsi mówią, nawet już i na
nas narzekają, żeście go sukursowali; niechby tu by-
ła ta pycha i z korzeniem do szczytu wyginęła...

Powyższe cytaty cokolwiek obznajmią czytelników
z wielką dołą dziejową Europą, w której skromni-
uchny udział przypadł naszemu podstolicowi. O dzia-
łalności bochatyry naszej powieści, nadmienimy tyl-

— 166 —

Dziewczyna nie odrzuciła odparta.
— Dlaczego pan podstolic o to pyta? — omi-
nęła...
— Byłbym był nader szczęśliwy, gdyby taka mi-
nuta się znalazła...
— A gdyby nie?...
— Nie spodziewam się, bom na to nie zasłużył.
Ja, Bóg świadkiem, dniem i nocą o pannie Annie
myślał—a gdy się uwolnił... pędziłem jak na skrzy-
dach, aby się z nią obaczyć...
Anulka główkę spuszcła.
— Albo to prawda? — szepnęła.
— Naturę mam stateczną i serce takie... Kogo
raz umiuję... to narazsze.
— I cóż z tego mówiania pannu podstolicowi
przyjdzie?
— Ach panno Anno... godzi się tak bluznić!—
ręce składając zawołał podstolic.
— Wcale nie bluznię i raz jeszcze powtórzę —
głoby pannu podstolicowi przyszło choćby o nim pa-
miętała...
— Byłoby to dla mnie szczęściem... bo panna
Anna jest...
— Uboga dziewczyna i nie wiecej, a takiej zo-
ny pan podstolic by nie pojął...
— Najmilsza panno Anno... o to mi nie chodzi,
jedno o serduszko twoje... Niech bodaj jedno słowe-
czko usłyszę...
— Tyłko jedno?
— Jeżeli nie łaska wiecej...
Anulka popatrzyła na niego — wreszcie rzekła
cicho.
— Dobrze nie pomnę, ale zdaje mi się... że ta-
kie minuty często się trafiały...
I zanim podstolic zdążył coś rzec, już jej nie
było w komnacie. Tego co usłyszał było dość dla

— 170 —

podstolica, aby go uezynić szczęśliwym. Nie uległo
wątpliwości, że Anulka go kocha.

— Niema co... Prosto z mostu... — zakonklu-
dował po namyśle, zaczęł odszukawszy pana Miko-
łaja na stronę go wziął.

— Cóż bo chcesz? Mopanku... domyślam się o
co idzie — rzekł stary.

— Może i prawda. Nie tajność bowiem, że pan-
nę Annę kocham. Mówić o tem dawniej nie śmia-
łem, bom był goły jak bizon — dziś... człek trochę
grosza ma. Radbym tedy o dwie rzeczy pana a do-
brodzieja mego prosić: inprimis o zezwolenie, jako
opiekun waćpan prawo do tego masz, na związek mał-
żeński z panną Anną—item o poradę...

— Poradę?

— W tej materji. Grosza mam niezbyt wiele,
ale zawsze na łąbski folwarczek starczy. Chciałbym
się tu w pobliżu gdzie osiedlić... zagospodarować, i
w tem rady waćpana dobrodzieja upraszam.

Stary tabaki zażył.

— Mopanku... mówisz pięknie. Co do drugiej
materji... chętnie ci poradzę, bo w okolicy kilka for-
tun do zbycia jest i to wcale pięknych; ale co do
pierwszej... sam nie decyduję...

— Czemu to? — zafrasował się Staszek.

— Wiadomo ci, że Anulka ma ojca — odparł
stary. — Miał on tu fortunę nieopodal, ztąd wiorst
trzy... i to fortunę wcale intratną... Traf chciał, że
niejaki Trzciniński Bartłomiej, imiennik twój, a zape-
wne mopanku z innej gałęzi, poślakomil się na oną
fortunkę... ile, że z jego folwarkiem graniczyła. Trzcini-
ski człek skapy... pono za grosz duszę by dyjabłu
sprzedał — wynalazł jakiś kontrowers w starych do-
kumentach i Witeckiego pozywa... Witecki uparty—
zresztą nie bez racji—nie pardonuje... Koniec koń-
ców Trzciniński tak malwersował, że Witecki proces
przegrał, a za kosztą sądowe sprzedano mu wioskę.

— 171 —